

→ OkvirKO - priručnik za osnaživanje mladih bez roditeljske skrbi

STRUČNI RAD

Na priručniku je radilo 18 stručnjaka i troje mladih koji su živjeli u domovima

Ivana Rimac Lesički
 ivana.rimac-lesicki@vecernji.net

Kad izađeš van, jednostavno nemaš ništa. Sam si. Ostavljen si, doslovno – riječi su djevojke u filmu Okus skrbi u kojemu, uz stručnjake, svojim iskustvima sudjeluju mladi koji su proživjeli ili ih tek čeka izlazak iz domova za djecu, odgojnih ustanova i udmiteljskih obitelji.

Okus skrbi prikazan je na predstavljanju projekta OkvirKO čiji je rezultat Priručnik za osnaživanje mladih u procesu izlaska iz alternativne skrbi. Za njegovu je izradu zaslužan tim 18 stručnjaka među kojima su, uz stručnjake iz socijalne skrbi, dječjih domova, nevladinih udruga, i tri mlade osobe izašle iz sustava alternativne skrbi. Među njima su Kruno i Željka, koji su svojim osobnim iskustvom dali posebnu vrijednost cijeloj priči. Oboje iza sebe imaju život u domu i iskustvo izlaska iz ustanove kad su postali punoljetni. Danas su studenti, volonteri i mladi ljudi koji su pomogli u rješavanju mnogih problema i nedoumica u ovom nezavidnom trenutku života s kojim se svake godine suoči oko 250 djece, koliko ih godišnje kod nas izlazi iz različitih sustava skrbi.

Jake strane mladih

– Proveo sam deset godina u domu za nezbrinutu djecu u Lipiku i mislim da je iskustvo jedne mlade osobe dalo drukčiji pogled na cijeli projekt. Drago mi je da sam mogao upozoriti što sve nas mlade osobe muči kada trebamo izaći iz doma, a to, vjerujte, nije mala stvar. Iako sam tada mislio da sam dovoljno samostalan i pomalo očekivao da izadem iz doma, kada god sam pomislio na izlazak, jednostavno bih se zamrznuo. Pojavljivalo se mnogo pitanja i nedoumica u mojoj još jako mladoj glavi. Tako sam u ovom priručniku mogao reći baš sve što me mučilo te predložiti kako da mlada osoba bude samostalnija i sa što manje nedoumica – opisao je Kruno, danas student druge godine fizioterapije na Riječkom sveučilištu. Zajedno sa Željkom provodio je radionicu s mladima, opisuje, o temi jakih strana mladih koji su odrasli u alternativnoj skrbi.

– Nikada prije nisam toliko razmišljao o tome što sam dobio odrastanjem u domu. Nakon te radionice zaključio sam da smo stvarno bogati, snažni i da se imamo čime ponositi – dodaje Kruno te zahvaljuje stručnjaci-

VRUJEDAN
 TIM
 Priručnik je
 rezultat rada
 struke i
 mladih

Ivana Zadro, Ivan Delić, Anita Jaman, Rajka Papić, Danijela Perić, Anja Miroslavić, Meri Čurin Gladina, Toni Maglica (prvi red, s lijeva na desno), Ksenija Živčić, Anamarija Adamek, Tamara Bobić, Branka Sladović Franz, Željka Kuzman, Dragana Knežić, Marina Peričić (srednji red), Krešimir Makvić, Kruno Topolski, Sunčana Kusturin (zadnji red)

KAMO IZ DOMA KAD NAPUNIS 18

Financijski prioritet su hrana i krov nad glavom, tko jednom pogriješi, brzo nauči

ILUSTRACIJA

Okolina djeteta kao razbijena teglica

• Razlomljena teglica prikazuje okolinu djeteta koja je često polomljena. Tu teglicu stručnjaci pokušavaju zaštititi iglom kako bi biljka (dijete) mogla rasti. U početku je dijete samo mali korijen, no s vremenom

ono izrasta u veliku jaku biljku s mnoštvom cvjetova/plodova – opisala je svoj život u domu Romana koja je kreirala teglicu kao ilustraciju korištenu za plakat filma Okus skrbi.

18
 Priprema
 za život
 Plan izlaska iz skrbi
 sa svim detaljima

ma koji su uložili puno volje i truda u ovaj projekt. Slično govori i Željka napominjući kako je posebnost priručnika upravo to što je pisan iz perspektive mladih. Dok je pripremala tekstove za OkvirKo, kaže, imala je samo jedno pitanje: Kako bi ovaj tekst pomogao meni?

Nerealne situacije

- Svoje znanje i iskustvo pretočila sam u opisivanje kako voditi financije, kako se uhvatiti ukoštac sa zašljavanjem, izaći na kraj s problemom stanovanja nakon izlaska. Primjerice, kod financija je bitno odrediti prioritete bez obzira na to koliko novca posjedujemo. Prva je hrana, zatim krov nad glavom, a potom sve ostalo. Nakon što nekoliko puta pogriješite i novac za hranu potrošite na druge stvari, shvatit ćete koliko je važno držati se zadanog plana - opisuje ova studentica. Životne su to okolnosti koje su mladima iz sustava skrbi posve nove. Upravo je jedan od rizika s kojima se susreću život u nerealnoj situaciji jer nisu imali priliku učiti o plaćanju računa, cijeni hrane, pripremanju jela...

Jedan je to od rizika koje ističe OkvirKo. K tome, djeca i mladi iz domova često su stigmatizirani, a u želji da im se pomogne, ustanove ih često zaštićuju tako da rješavaju njihove probleme. To rezultira, stoji u priručniku, njihovim pasivnim čekanjem da se problemi riješe. Nadalje, mladi ponekad razviju iznimno pesimističan stav prema životu i imaju otpor prema traženju pomoći, nemaju novca, uspijevaju pronaći poslove "sive ekonomije"... Stoga se u priručniku sugerira da se mladi za izlazak iz sustava skrbi postupno pripremaju, da priprema traje dvije ili najmanje jednu godinu. U proces trebaju biti uključeni mlada osoba, matični odgojitelj, djelatnik centra za socijalnu skrb, roditelji i osobni mentor kao stručnjak i prijatelj pomagač, osoba iz bliskog kruga mlade osobe u koju ima povjerenje.

Svi koraci pripreme trebaju se definirati planom izlaska iz skrbi koji sadrži sve detalje o početku samostalnog života.

- Definirali smo devet ključnih kompetencija koje trebaju razviti u procesu izlaska iz skrbi. Priručnik će dati strukturu i osnažiti ih kao mlade koji imaju kapaciteta da se samostalno brinu o sebi i koji su spremni pridonositi društvu - objasnila je Sunčana Kusturin iz udruge Igra, jedna od voditeljica ovog projekta u kojem su sudjelovali i SOS Dječje selo Hrvatska i Dom za djecu Maestral.

"Kada god sam pomislio na izlazak iz doma, samo bih se zamrznuo"